

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

факультету навчальної роботи Володимир ПАСЬКО

«29» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
“МОРСЬКА КАРТОГРАФІЯ”

для студентів

Галузь знань	<u>Е Природничі науки, математика та статистика</u>
Спеціальність	<u>Е4 Науки про Землю</u>
Освітня програма	<u>Картографія та геоінформаційні системи</u>
Освітній ступінь	<u>Магістр</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова (ОК 6)</u>

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2025/2026</u>
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач – Тетяна Дудун, доцент кафедри геодезії та картографії, кандидат географічних наук, доцент

Пролонговано: на 2026/27 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2026 р.;

на 2027/28 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2027 р.;

Київ – 2025

Розробник: **Дудун Тетяна Володимирівна**, доцент кафедри геодезії, картографії та землеустрою, кандидат географічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри геодезії та картографії протокол № 1 від 27 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

Людмила ДАЦЕНКО

27 серпня 2025 року.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 7 від 27 серпня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії

Наталія КОРОГОДА

27 серпня 2025 року.

ВСТУП

1. Мета навчальної дисципліни – дати студентам фахові знання з теорії та методики створення морських карт.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: наявність освітнього ступеня бакалавра з наук про Землю; геодезії та землеустрою; географії; успішне вивчення обов’язкових професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану першого та другого семестру другого рівня вищої освіти.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. “Теоретичні основи створення морських карт”;
2. “Генералізація та особливості складання морських карт”.
3. “Особливості складання морських карт”

4. Основні завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із сутністю та теоретичними основами морської картографії;
- сформувати вміння застосовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.
- виробити навички роботи в сучасному програмному забезпеченні, що використовується для створення електронних морських карт;
- визначати елементи змісту морських карт;
- проводити систематизацію та аналіз морських карт;

Дисципліна спрямована на досягнення таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей випускника:

- ЗК01. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації;
- ЗК02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми;
- ЗК06. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу та синтезу.
- ЗК08. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- СК03. Розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку.
- СК04. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів.

– СК09. Знання основних сучасних положень фундаментальних наук стосовно походження, розвитку та будови Всесвіту, здатність їх застосовувати для формування світоглядної позиції.

– СК10. Вміння формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів у геосферах та їхніх компонентах із використанням математичних, картографічних методів і геоінформаційних технологій.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання		Методи		Бал (%) у підсумковій оцінці
(1 – знати, 2 – вміти, 3 – [комунікація], 4 – [автономність та відповідальність])		викладання та навчання	оцінювання	
Код	Характеристика результату			
1.1.	Теоретичні основи створення морських карт	лекції	письмова контрольна робота	10
1.2	Визначення точності та генералізацію морських карт	лекція	письмова контрольна робота	10
1.3	Елементи змісту морських карт	лекція	письмова контрольна робота	10
1.4.	Редакційно-підготовчі роботи при створенні морських карт	лекції	письмова контрольна робота	5
2.1.	Проводити аналіз зарубіжних і вітчизняних морських карт для подальшого укладання нових карт.	практичні роботи	захист практичних робіт	10
2.2.	Застосовувати на практиці теоретичні та методичні положення морського картографування для подальшого укладання морських карт	практичні роботи	захист практичних робіт	
2.3.	Застосовувати системний підхід при вивченні основних теоретичних положень курсу.	практичні роботи	захист практичних робіт	10
3.1.	Демонстрація знань, умінь і навичок.	консультація	залік	40
4.1.	Самостійна аналітична задача.	лекції, консультації впродовж семестру	захист виконаної домашньої роботи	5

6. Співвідношення результатів вивчення дисципліни з програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати вивчення дисципліни (за кодами)								
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
ПРН01. Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі.						+		+	+
ПРН02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.	+							+	
ПРН05. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.	+	+	+				+		
ПРН07. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності.	+	+		+	+			+	+
ПРН10. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в області наук про Землю.						+			

7. Схема формування оцінки.

Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами опитування, написання модульних контрольних робіт (МКР) та захисту практичних робіт.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1 (знання)** – до 35%;
- результати навчання – **2 (вміння)** – до 20%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – до 40%;
- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 5%

7.1. Форми та організація оцінювання:

- **поточне (семестрове) оцінювання** (практичні роботи (мінімальна оцінка 8, максимальна 20; контрольні роботи (6 – 10); самостійна робота (1 –

5));

– підсумкове (заключне) оцінювання у формі іспиту (оцінка за знання теорії – мінімум 12, максимум 20 балів; оцінка за практичну частину – 13–20 балів).

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 35 балів, для допуску до форми підсумкового контролю необхідно обов’язково додатково виконати індивідуальне комплексне завдання.

7.2. Шкала переведення рейтингу в традиційну оцінку за національною шкалою.

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за 4-бальною системою при складанні іспиту (національною шкалою)
90 – 100	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

№ лекції	Тема лекції	Кількість годин		
		Лекції	Практ.	Сам.
Змістовий модуль 1. “Теоретичні основи створення морських карт”.				
1	Основні поняття про морські карти. Морська картографія її зміст та завдання	2	2	10
2	Класифікація та математична основа морських карт	2	2	15
3	Точність та зміст морських навігаційних карт	2	2	10
4	Редакційно-підготовчі роботи по створенню морських карт	4	2	15
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2. “Генералізація та особливості складання морських карт”.				
5	Принципи картографічної генералізації на морських картах	4	2	15
6	Генералізація елементів змісту морських карт (сухопутних та морських)	4	2	10
7	Особливості складання електронних морських навігаційних карт	2	2	15
Модульна контрольна робота 2				
Змістовий модуль 3. “Особливості складання морських карт”				
8	Картографічний комплекс для створення електронних навігаційних морських карт.	2	2	10

	Програмне забезпечення та бази даних картографічного комплексу			
9	Види електронних морських карт	2	2	2
10	Технологія створення цифрових наборів електронних карт Створення цифрових наборів ЕНК	2	2	
11	Використання електронних морських навігаційних карт	2		
<i>Модульна контрольна робота 3</i>				
ВСЬОГО		28	20	102

Загальний обсяг – **150** год., в тому числі: лекцій – **28** год., практичних занять – **20** год., самостійної роботи – **102** год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Даценко Л. М., Дудун Т. В., Тітова С. В., Підлісецька І. О. Морські навігаційні карти. URL: https://drive.google.com/file/d/1SeKdTHNP_ktvGsXK3PHsK-vXAxRtiEKr/view
2. Симоненко С. В., Голодов М. Ф., Борис О. М. Картографічне забезпечення мореплавства. К.: ДУ «Держгідрографія», 2013. 216 с.
3. Симоненко С. В., Голодов М. Ф., Борис О. М. Концептуальні і методологічні основи створення науково-виробничого картографічного комплексу для складання і видання національної колекції морських і річкових навігаційних карт Азово-Чорноморського басейну. Вісник ДУ «Держгідрографія», спецвипуск. К.: ДУ «Держгідрографія», 2006. 27 с.
4. Умовні знаки морських карт. ДУ «Держгідрографія», філія Держгідрографії «Укрморкартографія», 2001. 64 с.
5. Nautical Charts Go Digital with Help from GIS. URL: <https://www.esri.com/about/newsroom/arcnews/nautical-charts-go-digital-with-help-from-gis/>